

Priedas

Supplement

Judita ŽUKIENĖ

Archyvų dulkes nubraukianti, tuščius istorijos puslapius užpildanti

Laima Kiauleikytė. XVIII a. II pusės–XIX a. muzikinė Lietuvos dvarų kultūra: stiliaus epochų sankirtose.

Vilnius: Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2008, 360 p.

2008 metai Lietuvos muzikologijai buvo iš tiesų vaisingi, nes dienos šviesą išvydo keletas svarių monografijų, užpildančių ilgą laiką mūsų muzikos istorijoje žiojėjusias spragas. Viena jų – Laimos Kiauleikytės knyga „XVIII a. II pusės–XIX a. muzikinė Lietuvos dvarų kultūra: stiliaus epochų sankirtose“ – yra solidi studija, kurioje pirmą kartą taip išsamiai ir kompetentingai įsigilinta į Lietuvos dvarų muzikinę kultūrą. Ir čia reikia pabrėžti, jog autorė atliko didžiulį darbą – surinko daug ir labai įvairios medžiagos. Iš smulkiausių istorijos faktų ar tik paminėjimų įvairių archyvų bylose rastuose dokumentuose, iš mūsų ir kitų šalių istorikų bei muzikologų publikacijose esamų fragmentiškų duomenų susiklostė nuosekli, išsami dvarų muzikos istorija. Tai ilgas metus trukusių mokslinių tyrimų rezultatas, nes L. Kiauleikytė seniai dirbuojasi šiame mūsų istorijos bare. Jos atradimai bei išvalgos (taip pat ir dalis monografijos medžiagos) jau anksčiau buvo ne kartą aprobuoti mokslinėje terpėje: kaip publikacijos mokslinėje spaudoje, pranešimai šalies ir tarptautinėse konferencijose.

Knygos autorė, atsisakiusi užmojo aprėpti visą nagrinėjamojo laikotarpio Lietuvos muzikinę kultūrą, tyrimą sutelkė į vieną jos sričių – dvarų muzikinį gyvenimą. „Tačiau dvarų muzikinė kultūra pateikiama kaip bendrojo muzikinio sąjūdžio modelis, juolab aptariamam metu daugeliu atžvilgių jame vyravo“ (p. 10).

Monografija grindžiama ne vien faktologija, joje „bandoma spręsti apie Lietuvos muzikinės kultūros ypatumus, istorines jų atsiradimo prielaidas, tarpusavio sąveiką ir vėlesnes transformacijas“ (p. 14). Taigi, greta būtinybės rekonstruoti pačią muzikinio Lietuvos dvarų gyvenimo situaciją nagrinėjamoju laikotarpiu, pasirinktas daug sudėtingesnis tyrimo kelias. Knygoje pateikiami platūs

tyrinėjamų reiškinių kontekstai, susidedantys iš istorinių, estetinių bei muzikinių sanklodų. Antraštėje įvardytas stilistinis tyrimo aspektas įpareigoja autorę plačiau žvelgti, nagrinėti ir vertinti reiškinius, daryti kryptingus apibendrinimus ir originalias išvalgas.

Platų tyrimo akiratį atspindi ir penkių knygų skyrių pavadinimai, taip pat labai išsamiai apibrėžiantys jų turinį: 1) „Klasicistinė muzikinė Lietuvos dvarų kultūra: tradicijų sancaupos ypatumai“, 2) „Muzika šviečiamoji laiko Mažosios Lietuvos diduomenės prieglobstyje“, 3) „Šviečiamoji klasicistinė muzikinė Lietuvos dvarų kultūra: paveldo stabilumas ir formų kaita“, 4) „Konvencijų ir novatoriškumo sąsajos romantinėje muzikinėje Lietuvos dvarų kultūroje“ ir 5) „Lietuvos dvaro muziko profesinės padėties raida epochų stiliaus kaitos požiūriu“. Kiekvienas skyrius iš esmės nagrinėja ir atskleidžia iki tol nemintus ar mažai nagrinėtus reiškinius.

Gana sudėtinga apibūdinti skaitytojus, kuriems ši knyga yra aktuali. Ji teikia vertingų žinių muzikams, menotyrininkams, istorikams, sociologams ir kitų sričių specialistams. Tačiau žiniomis apie mūsų kultūros istoriją monografija gali praturtinti kiekvieną ja besidomintį. Ji parašyta mokslinė, bet kartu labai gyva, sklandžia kalba. Faktai, autorės svarstymai, pastebėjimai ir išvados paremiami citatomis iš įvairių šaltinių (nemaža dalis medžiagos iš archyvų skelbiama pirmą kartą). Tad mums atsiveria tarsi dar nepažįstamas ne tik muzikinis, bet ir apskritai spalvingas kultūrinis Lietuvos gyvenimas, savo užmojais iš tiesų stebinant.

Pavyzdžiui:

„1754 m. rugpjūčio 5 d. Vilniuje LDK vyriausiojo tribunolo maršalo Konstantino Liudviko Pliaterio (1722–1778) iniciatyva švenčiant Augusto III vardines

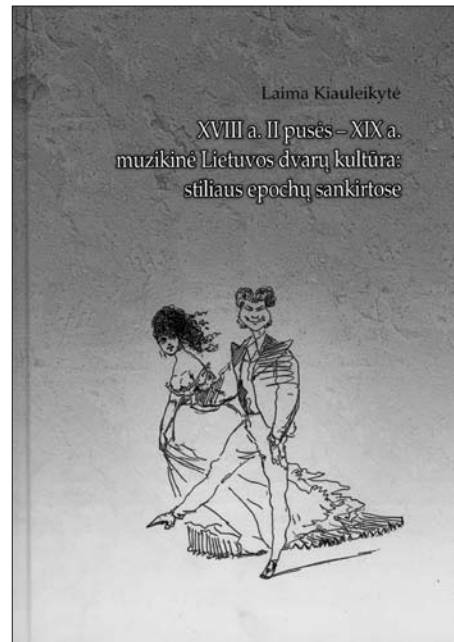
abiejose Neries pusėse ir Neryje išdėstyti fejerverkai bei iliuminacijos, vaizduojantys triumfo kolonas, karūną, triumfo arką, abiejų tautų herbus, Temidę, Sireną, gulbes, valdovą šlovinančius užrašus, portretus ir pan., atgyja įžiebtos lynu skriejančios liūto figūrėlės. Sukasi degantys ratai, malūnėliai, sproginėja šviesos sviediniai, trykšta ugnies fontanai. Vaizdą įrėmina gausi Šv. Pilypo ir Jokūbo, Šv. Rapolo bažnyčių ir kitų aplinkinių pastatų iliuminacija, nuolatinės pabūklų salvės ir netilstantis maršalo kapelos griežimas.“ (Žr. p. 19.)

Arba:

„1745 m. spaudoje rašoma, jog kunigaikščiui didžiajam LDK etmonui M. K. Radvilai Žuvelei balandžio 29 d. Vilniun pro Aušros Vartus žengiant, išskirtinio puošnumo bemaž tūkstančio pėsčiųjų ir raitininkų eisenos gale žygiavo janyčarų kapela, priekyje ėjo trys trimitininkai ir būgnininkas. Šį muzikavimą papildė nuolatinis pabūklų dundėjimas.“ (Žr. p. 54.)

Reikia pažymėti ir tai, kaip dėstoma gausi, įvairialypė šios knygos medžiaga. L. Kiauleikytė suskirsto visą tekstą į klodus, palengvinančius skaitytojui atsirinkti rūpimus duomenis. Saikingas ir taiklus teksto akcentavimas skaitytojo dėmesį telkia į svarbiausius autorės suformuluotus teiginius, geriau struktūruoja patį tekstą. Šalia pagrindinio teksto monografijoje puikiai funkcionuoja smulkesnė, labai detalizuota informacija, papildanti pagrindinį tekstą ir faktiškai atliekanti išnašų vaidmenį. Ji neatskiriama įprastais būdais, bet pateikiama kaip teksto tęsinys, tik kitu šriftu. Čia savo vietą randa dvaruose gyvavusių kapelų ar orkestrų muzikų sąrašai, repertuarą atspindintys natų sąrašai ar pagrindinį tekstą papildančios, patikslinančios autorės pastabos. Šaltinių nuorodos sudėtos kiekvieno skyriaus pabaigoje. Taip vienoje vietoje sukoncentruojama visa tokio pobūdžio informacija, pagrindžianti autorės teiginius ir atskleidžianti tyrimų kontekstą.

L. Kiauleikytės atlikto darbo išsamumą bei brandą atspindi ir keletas skaičių. Atsivertę asmenvardžių rodyklę, ten rasime daugiau kaip 2000 pavardžių. Literatūros sąrašas taip pat solidus – jį sudaro 469 pozicijos. Be to, tekstas papildomas ikonografinė medžiaga: piešiniais ir litografijomis, nuotraukomis, dokumentų faksimilėmis, natomis ir kt.

Šį veikalą, be abejonės, galėtume traktuoti ir kaip disertaciją. Knyga liudija autorės kompetentingumą, gebėjimą atlikti labai rimtus mokslinius tyrimus, pateikti kontekstus ir daryti įžvalgius apibendrinimus, vertinimus. Monografija visiškai atitinka disertacijos žanro veikalams keliamus reikalavimus ir savo struktūriniais sprendimais: ją sudaro įvadas (čia suformuluojami tyrimo objektas, tikslas, uždaviniai, nurodomi metodai ir šaltiniai, pagrindžiama teorinė ir praktinė darbo vertė bei pritaikymas), 5 skyriai, išvados ir kitos privalomosios dalys. Todėl tikėtina, kad ši knyga greitai taps rimtu pagrindu autorei suteikti mokslinį laipsnį.

Į Laimos Kiauleikytės darbą muzikologai jau atkreipė dėmesį ir puikiai jį įvertino: už profesionalius Lietuvos muzikos kultūros tyrinėjimus knygos autorė buvo apdovanota Vytauto Landsbergio premija. Ši monografija – vertingas mūsų muzikos istorijos šaltinis, praturtinantis žiniomis apie Lietuvos dvarų muzikinę kultūrą, ji atveria ir nuodugnai užpildo dar vieną mūsų kultūros puslapį, skatina naujus tyrimus ir atradimus.

Gražina DAUNORAVIČIENĖ

Šimtas Gaidelių

Dana Palionytė. Julius Gaidelis – namų ilgesio dainius. Vilnius: Petro ofsetas, 2008, 247 p.

Rašyti apie Danos Palionytės knygą „Julius Gaidelis – namų ilgesio dainius“ (Vilnius: Petro ofsetas, 2008, 247 p.) malonu ir lengva. Atvėrusi mūsų kultūros vartus, autorė į muzikų tarpą sugrąžino ir it sūnų paklydėlį pagerbė mažiausiai iki šiol pažįstamą Juozo Gruodžio kompozitorių mokyklos mokinį Julijų Gaidelį. Naujoji knyga parėmė ir dar ne taip seniai pradėtą tradiciją – lietuvių kompozitorių šimtmečio jubiliejų (J. Gaidelis gimė 1909 m. balandžio 5 d.) pasitikti monografija.

Iš knygos viršelio į mus žvelgia nepažįstamas veidas. Daugeliui nematytas ir savas – inteligentiškos, dvasingos, romantiška dvasia švytinčios asmenybės. Tai kompozitorius, kuris dėl savo poetiško įvaizdžio, tylaus balso, kuklumo, sielos gelmės amžininkų buvo lyginamas (kaip prisimena mokinys Saulius Sondeckis) su Franzu Schubertu (matytu iš trofėjinių vokiečių filmų), kartais net su Ferenzu Lisztu. „Ypatingai gabus“ – taip apie jį buvo rašoma Lietuvos švietimo ministerijai iš Kauno konservatorijos atsiųstuose dokumentuose. Šios knygos puslapiuose kalbantys amžininkai liudija, kad J. Gaidelis – ir mokytojas, ir choro vadovas – buvo muzikalus, švelnus, mielas žmogus, niekada nekeldavęs balso ir apie kitus kompozitorius kalbėjęs tik palankiai. Jo mėgstamas žodis buvo „dainingai“.

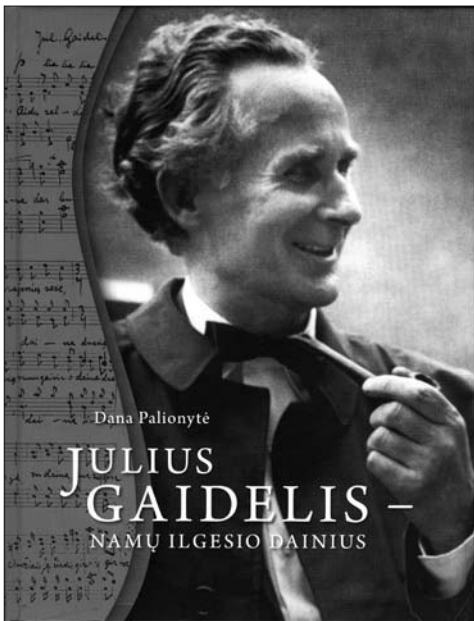
Kas slėpėjo už kompozitoriaus tylumo, kuklumo, už prirašytų partitūrų? Anot knygos autorės, – moderniai atsiskleidžiantis romantinis stilius. D. Palionytė pažymi, kad Lietuvoje Gaidelis tarsi dangstėsi, bijojo to besiveržiančio iš savo sielos modernumo, o Amerikoje jo modernizmas atrodė gana nuosaikus. Toks prigimties bei gyvenimo slinkčių susikryžiuavimas atsispindėjo ir jo profesinių interesų, ir kūrybinių sąskambių orbitose. Galima manyti, kad Gaidelis buvo vienas pirmųjų lietuvių kompozitorių, susipažinusių su H. W. Henze'ės, W. Lutosławskio, K. Stockhauseno, P. Boulezo, L. Berio kūryba. Tačiau, kaip sako knygos autorė, dvasiškai jis buvo artimesnis pirmosios modernizmo bangos (XX a. pirmosios pusės) meistrams. Jo partitūrų disonansiškumas priminė A. Bergo, harmoniniai bruožai, tritoniškumas – A. Skriabino, ritmika – B. Bartoko muziką,

leittematizmas ar teminės bendrystės gijos driekėsi iš F. Liszto, R. Wagnerio atradimų.

Knygos apie Julijų Gaidelį pavadinimas poetiškas ir tikslus. Ją sudaro keturios dalys – gyvenimo kelio apžvalga ir analitiniai skyriai. Prieš skaitytojo akis veriasi daugialypės Juliaus Gaidelio kūrybos briaunos: aptariama absoliučioji muzika – grynoji instrumentinė, simfoninė. Įvardijamos žodžio ir garso jungtys – *sacrum* sfera, vokalinė muzika, opera. Vėliau kryptama dar specifiškesnių muzikologinių aspektų link: kalbama apie Juliaus Gaidelio kompozicijų melodikos bruožus, melodines figūras, tematizmą, opusų architektoniką, instrumentinį mąstymą; keliama tonalumo–atonalumo santykio dilema. Ir, be abejonės, knyga papildoma gausiais priedais, konceptualia santrauka anglų kalba.

Tokia knygos struktūra. Tačiau monografijos esmę komentuočiau dar kitaip. Pirmiausia jos tekstuose regiu pristatomus tikrai ne du, bet gal visą šimtą Gaidelių. Mat autorė prie savo personažo priartėja daugybę kartų ir vis iš kitos pusės. Jo kūryba pradeda žvalgyti lyg vėl iš naujo, atveriamas tarsi dar nematytas, nepažintas ir vis kitoks Julius Gaidelis. Atrodo, kad knygos autorė renkasi vis naujus analitinius lėšius, per kuriuos ji apžiūri ir aprašo J. Gaidelį įvairias aspektais – ir kaip romantinės dvasios puoselėtoją, ir kaip modernistą, savito stiliaus ar kompozicinės technikos plėtotoją, muzikinės formos kūrėją ir dar vieną emigranto likimui pasmerktą Lietuvoje užaugintą talentą. Taip nuo istorinių duomenų ir biografijos prasideda tarsi dramatis vyksmas: vis plačiau atveriamas tyrinėjimo diskursų plėtotė, opusų analizės gilėja, randasi išsišakojusios potėmės. Knygos tekstas nepaliumajamai tankėja, darosi vis konceptualesnis, taip pat vis labiau muzikologiškas.

Kitą vis dar neblėstantį knygos skaitymo įspūdį apibūdinčiau jau muzikiniiais terminais – kaip moduliacinį procesą, slinktį nuo J. Gaidelio iki D. Palionytės. Turiu galvoje ne visai originalią, bet teisingą mintį, kad knyga atskleidžia ne tik kompozitorių, bet ir jos autorę. Šios knygos tekstas pasižymi gilumu, kruopštumu, kuris ir būdingas kiek euforiškai romantiškos prigimties mokslininkei. Ir kuo toliau, tuo geriau ją atpažįstame. Nuosekliai atsiveria

Danos Palionytės pastabumas, muzikos išmanymas, netgi dėstyto muzikos formų analizės kurso išpaudai (čia tiktu pacituoti J. Gaidelio žodžius: „forma muzikoje – tai kaip lėkštė. Nesvarbu iš kokios formos lėkštės valgai, svarbu ką valgai“). Šmėkščioja autorės pamėgtos muzikologinės sąvokos bei temos, atsiskleidžia ir mokslinės „aistros“, tokios kaip teminio vientisumo tyrinėjimas, tembrinės personifikacijos, pastangos sugauti po partitūras migruojantį papildintąjį trigarsį. Tai, į ką atkreiptas dėmesys analizuojant J. Gaidelio muziką, reprezentuoja ir pačios Danos Palionytės profesinius užmojus ir įgūdžius – melodikos, linearaus mąstymo analizė, savų (gaideliškų) ir universalių retorinių figūrų tyrinėjimas. Įdomiai interpretuojamas temos užuomazgų ir tolesnio jų rutuliojimo, auginimo procesas, pateikiami originalūs, pedantiškai tikslūs opusų formų apibūdinimai. Ne sykį kolegas pelnytai pakritikavusi už jų tekstuose pasitaikančias barokiškas įmantrybes ar terminologines bravūras, autorė pati kartais saikingai jų pažeria ir į savo tekstą. Iš tų įmantrybių paminėsiu keletą autorės pamėgtų naujadarų, tokių kaip audiovizijos, daugiakomponentė harmonija, įvijų figūra, artima *Crucifixus*, *Bach* ar *Liebestode* intonaciniam vingiams, ir kt. Tai būtų bene dar vienas išpūdis apie Danos Palionytės monografiją.

Norėčiau aiškiai atsakyti į būsimų monografijos skaitytojų mintyse sukirbėsiantį klausimą – ką naujoji knyga pakeis lietuviškos muzikos vizijose, mūsų mąstyme, vėlesniuose kultūrinuose ir muzikologiniuose rašiniuose? Manychiau, pirmiausia atrpatins nuo įpročio vardijant ryškiausius emigravusius lietuvių tarpukario kompozitorius modernistus tenkintis tik dviem – Vytauto Bacevičiaus ir Jeronimo Kačinsko – pavardėmis. O juk trijulė – seniai

prigijusi muzikos istorijos tradicijoje nuo Mozarto–Beethoveno–Haydno laikų, išventinta Schönbergo–Bergo–Weberno arba Schnittke’s–Gubaidulinos–Denisovo, arba mūsų DvaRaVa’os (Dvariono–Račiūno–Vainiūno), arba Balakausko–Kutavičiaus–Bajoro dvasinės bendrystės. Žinoma, „naujojo trikampio“ Bacevičius–Kačinskas–Gaidelis sukūrimas bei radikaliųjų meninių nuostatų santykio įvardijimas dar turės palaukti atidaus muzikologų dėmesio bei specialiųjų tyrinėjimų.

Neabejotina ir tai, kad, palyginti su pastarųjų kūryba, ikiemigracinio periodo J. Gaidelio muzika dar buvo ne tokia brandi bei nuosaikiau moderni. Kita vertus, pripažinę tarpukario modernistų išeičių trijulę, į tyrinėjimų orbitą – greta Paryžiaus Rusų konservatorijos (kur pas Nikolajų Čerepniną mokėsi V. Bacevičius), Prahos konservatorijos bei A. Hába’os Ktvirtatonių ir šeštatonių muzikos skyriaus (kur mokėsi J. Kačinskas), prie bundančių modernistinių užuomazgų žadintojų (tarp jų J. Gaidelio) – turėtume įtraukti ir Juozo Gruodžio kompozitorių mokyklą Kauno konservatorijoje. Neatsitiktinai šioje knygoje atsirado naujų faktų, citatų ir tuo remiantis dar kartą gvildenamos J. Gruodžio ir J. Gaidelio muzikos sąsajos. Teigiama, kad J. Gaidelis iš savo mokytojo perėmė nemažai Gruodžio kompozicinės technikos dalykų, tačiau, pasak J. Kačinsko, mokytoją pranoko kūrybos modernumu: „Gaidelio melodijos ir harmonijos priemonės buvo žymiai sudėtingesnės ir naujesnės. Tuo metu jis buvo lietuvių kompozitorių avangardo eilėse“ (J. Kačinskas; p. 83). Tačiau ekspresyvus J. Kačinsko optimizmas kol kas atrodo pernelyg euforiškas. Kad jis pagrįstas, būtų galima patvirtinti dar įdėmiau įsiklausius į J. Gaidelio muziką ir pateikus neabejotinus analitinius argumentus. Tai ypač svarbu mums, gerai pažįstantiems mokytojo kūrybą ir itin fragmentiškai – mokinio kūrybą, taip pat žinantiems apie kai kurias J. Kačinsko – J. Gruodžio diskusijų prieštaras ir asmeninių santykių trukdžius.

Kai dodekafoninės technikos pasirodymą lietuvių muzikoje siedavome su Benjamino Gorbulskio Koncerto klarnetui ir orkestrui (1959) antrojoje dalyje eksponuojama dvylikatone seka, pasąmonės kipšas vis pakuždėdavo abejonę. Jis buvo savaip teišus, nes pirmąją brandžia lietuvių kompozitoriaus parašyta dodekafonine kompozicija nuo šiol teks pripažinti 1961 m. Juliaus Gaidelio Bostone sukurta keturių dalių monociklą – Trio smuikui, klarnetui ir fagotui (*Lento. Allegro. Lento. Allegro*). Jo partitūroje paties kompozitoriaus ranka užrašyta dvylikatonė serija (*e-es-d-a-as-g-des-c-f-b-h-fis*). Taigi ši trio J. Gaidelis iš tikrųjų komponavo remdamasis klasikinės dodekafonijos principais, taikydamas serijos inversijas, retrogradus, retrogradines inversijas ir kitus modifikavimo būdus. Aptikus dar vieną lietuvių kompozitoriaus sukurta seriją, sunku atsispirti pagundai ieškoti jos slėpinių. Tai daryti ypač skatina vis labiau atsiskleidžiantis stulbinamas

M. K. Čiurlionio kūrybos konceptualizmas, konstruktyvios kriptografijos pomėgis. Nors apie panašius Juliaus Gaidelio polinkius kol kas dar nekalbėta, tačiau žiū – tyčia ar netyčia – Trio smuikui, klarnetui ir fagotui serijos struktūros pirmojoje pusėje paslaptinai susitelkusios visos muzikinės Gaidelio pavardės raidės (o juk Gaidelis – labai muzikaliai skambanti pavardė!) – *e-es-d-a-as-g*, net su dviguba *es-as*. O serijos centre atsidūręs tritonis, sakytum, akimirksniu garsiai retoriškai ištaria J. Gaidelio pavardės santrumpą *G-des*.

Kas dar džiugina skaitytoją šioje knygoje? Tai, kad ji rašyta ramiai, ilgai, buvo išnešiota ir subrandinta. Knygos pradžia masina kiekvienam skaitytojui lengvai įveikiamu, profesionaliai „neiškankintu“ tekstu: jis koncentruotas, tačiau erdvus. Rimtas, išsamus dėstymas (be tuščių ar „bendrų“ vietų) plačiai aprėpia J. Gaidelio kūrybos kontekstus, daugiausia JAV išeivijos – Izidoriaus Vasyliūno, Aleksandro Kučiūno mintis, Amerikos kritikų recenzijas, kūrinių apibūdinimus. Puikus išeivijos kultūros išmanymas Daną Palionytę pastūmėjo prie įvairių paralelių. Prasmingas man pasirodė Juliaus Gaidelio ir Jono Aisčio dalios palyginimas. Abu kūrėjus susiejo nostalgija, kartėlis, benamio savijauta (tarp gaudulio ir patetikos), nuolatinio sopulio būseną. „Esu išeivis nuo pat vaikystės“ [...]. „Laikausi įsikibęs į kiekvieną atsiminimą, sapną, žodį, kas primena paliktą žemę ir žmones“ (J. Gaidelis). Ir muzika, išsinešta iš Lietuvos, jam buvo tokia pat šventenybė: „Muzika yra dangiškoji šviesa žmogaus dvasios pasaulyje“ (J. Gaidelis).

Tokių vertingų, gražių citatų D. Palionytei pavyko prisirinkti iš palyginti negausių šaltinių – amžininkų, mokinių, sūnaus prisiminimų. Tad stebina autorės gebėjimas parašyti knygą išsamiai, solidžiai, neparodant medžiagos bei faktų „bado“ ženklų. Kai kurie faktai ar citatos ypač įstringa, atskleidžia Juliaus Gaidelio mąstyseną, brendimo proceso tarpinius bei kūrybinius pasiryžimus. Štai 1947 m. laiške I. Vasyliūnui J. Gaidelis prašo išnagrinėti jo kūrinius. Jis jaučiasi subrendęs, pasirengęs priimti kritiką ir nuoširdžiai trokšta tobulėti: „Ir kuo daugiau tavo nuomonė būtų blogesnė, tuo man geriau, nes aš noriu atsikratyti blogų ydų kūryboje. Žinoma, nuo savo veto taip pat neatsisakau“ (J. Gaidelis).

Akivaizdu, knyga sumanyta ir pradėta rengti seniai, daugiau kaip prieš 20 metų. Ir apie J. Gaidelį kalbėta su daugeliu žmonių (kurie dabar jau išėję Anapus), ypač su Jeronimu Kačinsku ir kt. Per jų prisiminimus atsiveria personalijų moduliacijos, vaizdžiai išryškėja dramatiški J. Gaidelio gyvenimo ir kūrybos lūžiai ar kulminacijos. Jų būta ne vienos. Kompozitoriaus gyvenimo įvykių verpete tokia buvo apmaudi istorija, susijusi su įtaigaus dvasingumo persmelkta J. Gaidelio Ktvirtąja simfonija (1955), kurią 1980 m. Čikagos orkestrų asociacija pristatė Josepho Pulitzerio premijai. (Ji buvo skiriama JAV žurnalistams, literatams ir muzikams; šį apdovanojimą yra gavę Charles'is Ivesas, Aaronas Coplandas, George'as Crumbas ir daugybė kitų įžymybių.) Turėjęs pateikti partitūrą, balsų partijas bei įrašą, kupinas vilčių J. Gaidelis pirmą kartą kreipėsi pagalbos į Amerikos Lietuvių fondą. Deja, fondas neparėmė simfonijos pristatymo konkursui ir netgi neatsakė į J. Gaidelio prašymo laišką. Aleksandras Kučiūnas nusivylęs rašė: „Esu įsitikinęs, kad kito tokio simfoninio kūrinio neturime“ (p. 50). Tų metų konkurso laimėtojo Davido del Tredici kompozicija „In Memory of Summerday“, daugelio profesionalų nuomone, buvo labai efektinga, prašmatni, tačiau menko turinio, tuštoka... Iš šios knygos puslapių atsiskleidžia, kad nors Julius Gaidelis nebuvo ateities pranašas, neatvėrė naujų stilistinių paradigmu, ambicingesnių raidos perspektyvų, tačiau jo muzikos vertę lemia „jos konceptualumas, ezoterinė tiesa, emocijų ir logikos dermė, muzikinė valia ir intencionalumas, tautiniai skambesio atgarsiai“ (p. 199).

Su tikro tyrinėtojo užmoju parašyta D. Palionytės knyga nėra vien gražus veikalas, skirtas dar vieno išeivio jubiliejaus pagerbimui. Ji neabejotinai darys poveikį mūsų mintims, rašomiems tekstams, performuluos teiginius, perstums kai kuriuos faktus lietuvių tarpukario išeivijos muzikinės kultūros istorijoje, naujais potėpiais praturtins dabartinės muzikos peizažą.

Džiugu, kad Danos Palionytės knyga „Julius Gaidelis – namų ilgesio dainius“ buvo kolegų pastebėta ir gražiai įvertinta. Kompozitorių sąjungos muzikologijos darbų konkurse už šią knygą autorei buvo paskirta Onos Narbutienės premija.

Danutė PETRAUSKAITĖ

Klaipėdos universitetui – unikali muzikinė kolekcija

Kolekcininko Vytauto Strolios muzikinė kolekcija

2009 m. rugpjūčio pabaigoje į Klaipėdos universitetą iš JAV atkeliavo Vytauto Strolios muzikinė kolekcija – knygos, natos, žurnalai, laikraščiai, dokumentai, laiškai, nuotraukos, senieji garso voleliai, plokštelės, kompaktiniai diskai, koncertų programėlės. Daugeliu aspektų ji atspindi lietuvių muzikinę veiklą visame pasaulyje, ypač Amerikoje, ir yra vienas didžiausių tokio tipo rinkinių. Tačiau šios kolekcijos kelias į Klaipėdą nebuvo nei trumpas, nei lengvas.

Vytautas Strolia (1928–2007), vyriausias kompozitoriaus, dirigento, pedagogo Juozo Strolios ir dainininkės Zentos Grubaitės sūnus, karo metais pasitraukė iš Lietuvos ir 1949 m. apsigyveno JAV. Šiame krašte jis ir pradėjo kaupti medžiagą, susijusią su lietuvių muzikine kultūra. Kolekcija vis augo, o jo savininko sveikata menko. Telefonu dažnai kalbėdavomės, koks bus tos didžiulės bibliotekos ir fonotekos likimas. Vytautas prasitarė, kad norėtų senąsias plokšteles palikti Martyno Mažvydo bibliotekai. Aš jo sprendimą palaikiau, bet paprasčiau, kad visą likusį turtą jis atiduotų Klaipėdos universitetui. Juk Klaipėda – jo tėvų miestas, kuriame jie baigė muzikos mokslus ir sumainė žiedus. Vytauto žmona – Irma Trakytė – taip pat kilusi iš Klaipėdos krašto.

2004 m. buvau Vytauto pakviesta apsilankyti jo namuose ir pasirinkti Klaipėdai reikalingą literatūrą. Pavyko supakuoti 16 didelių dėžių ir į Klaipėdą parsivežti knygų dovanojimo akta. Atsisveikindama supratau, kad Vytauto nebepamatysiu, bet nė neįtariau, kad man dar kartą teks paviešėti jo namuose. Mat Vytautas supakuotų dėžių taip ir neišsiuntė, netgi jas atplėšė. Skirtis su kolekcija jam reišė prarasti savo esybę ir gyvenimo tikslą. Deja, tas gyvenimas netikėtai nutrūko. Našlė Irma buvo pasiryžusi pagelbėti siunčiant biblioteką į Klaipėdą. Tačiau, kaip pasirodė, reikėjo ne tik fizinių jėgų dėžes tempiant stačiais laiptais iš rūsio, bet ir išmanymo darant atranką.

Pirmoji į drąsų žygį leidosi M. Mažvydo bibliotekos Muzikos skyriaus vedėja Eglė Marčėnienė: 2008 m. rudenį ji nuvyko į Vytauto namus ir supakavo plokštelių siuntą. Supratau, kad ir klaipėdiečiams nėra ko ilgiau laukti.

Užteko visko – pasiryžimo ir sveikatos, trūko tik vienintelio dalyko – pinigų. Jokios vilties neturėjau jų gauti iš finansinius sunkumus patiriančio Klaipėdos universiteto, tad kreipiausi į Mažosios Lietuvos Fondo tarybos pirmininką Vilių Trumpjoną ir buvusį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką Vytautą Kamantą. Šie asmenys iš karto suprato reikalo svarbą, nes puikiai žinojo apie ilgametę Vytauto Strolios veiklą – dideliu mano dėka, pinigų davė ir vienas, ir kitas. Jų užteko kelionei bei siuntinio išlaidoms padengti. Už tai esu jiems nepaprastai dėkinga, kaip ir visiems aukotojams, kurių lėšomis pavyko atlikti šią kilnią misiją.

Labai daug padėjo ir Klaipėdos universiteto bibliotekos direktorė dr. Janina Pupelienė, kuri nepraradama vilties sulaukti dovanotos bibliotekos susirašinėjo ir su Vytautu, ir su jo žmona Irma. Įdėtos viltys pasiteisino. Šį kartą, pritariant Irmai ir Vytauto broliui Faustui, pavyko supakuoti 70 dėžių, į kurias sutilpo ne tik biblioteka, bet ir E. Marčėnienės paliktos fonotekos dalis. Pavyko aptikti ir kelias Juozo Strolios dėžes su unikalia Klaipėdos krašto medžiaga.

Smagu, kad visas šis krovinys – jau po Klaipėdos universiteto Menų fakulteto stogu. Jis yra saugiai įkurdintas šalia dr. Kazio Pemkaus bibliotekos-archyvo. Kolekcija bus tvarkoma, leidiniai bus įtraukti į elektroninį katalogą, į kurį ir dabar galima žvilgtelti iš kiekvieno kompiuterio (<http://ku.library.lt>).

Rugsėjo 11 d. į Klaipėdą atplaukė dar ir siuntinys iš Čikagos. Jo siuntėjas – Faustas Strolia, perdavęs klaipėdiečiams tėvo rankraščius ir dokumentus. Taigi Klaipėdos universiteto biblioteka pasipildė nauju fondu, kuris yra pavadintas Strolių vardu. Turint omenyje Muzikologijos institute esančią dar ir kitą išeivijos muzikų medžiagą, dr. K. Pemkaus surinktą muzikinę literatūrą, galima drąsiai tvirtinti, kad Klaipėdos universitetas pamažu tampa didžiausiu lietuvių egzodo muzikinės kultūros vertybių kaupimo ir tyrinėjimo centru. Dėl to ši mokslo ir studijų institucija įgyja išskirtinumą kitų aukštųjų Lietuvos mokyklų kontekste.

Apie autorius

Zita Abramavičiūtė (g. 1982) studijuoja Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės komunikacijos instituto socialinių mokslų (edukologijos) doktorantūroje. 2007 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje įgijo menotyros bakalauro, 2009 m. – muzikos magistro laipsnį. Šiuo metu plėtoja su muzikos terapija susijusią veiklą, yra „Lietuvos muzikos terapijos asociacijos“ narė (nuo 2007). Domisi muzikos terapijos istorija, neurologine muzikos terapija, tyrinėja jos taikymo galimybes epilepsijos atveju. Mokslinių interesų sritį papildo įvairūs muzikos psichologijos aspektai.

Straipsnis įteiktas 2009 02 26

El. p. zita.abramaviciute@gmail.com

Doc. habil. dr. **Ewa Dahlig-Turek** (g. 1958) yra Lenkijos mokslų akademijos Meno instituto (Varšuva) direktoriaus pavaduotoja. Baigė Varšuvos universiteto Muzikologijos institutą; nuo 1982 m. dirba Lenkijos mokslų akademijos Meno institute. 2007 m. suteiktas habilituoto humanitarinių mokslų daktaro laipsnis (specializacija: muzikologija), Lenkijos mokslų akademija. Naujausi leidiniai (knygos): kartu su Bjørn Aksdal, Dan Lundberg, Rebecca Sager „Glossing over rhythmic style and musical identity“ (liet. „Ritminio stiliaus ir muzikinės tapatybės interpretacijos“), „Meddelanden från Svenskt Visarkiv“ serija, 47, Stokholmas, 2005; „Rytmy polskie“ w muzyce XVI–XIX wieku: Studium morfologiczne“ (liet. „Lenkiškieji ritmai XVI–XIX a. muzikoje: Morfologinis tyrimas“), ISPAN, Varšuva, 2006.

Šiuo metu ji daugiausia dėmesio skiria kompiuterizuotai ritmų analizei. Ankstesnių tyrimų temos susijusios su muzikos instrumentais ir tradiciniu muzikalumu plačiaja prasme. Būdama iš Europos Sąjungos fondų bendrai finansuojamo DISMARC (muzikos archyvų paieškos) projekto (pagal *e-Contentplus* programą) koordinatorė Lenkijoje, ji dalyvauja pirmosiose iniciatyvose kuriant visos Europos garso įrašų elektroninę duomenų bazę.

Straipsnis įteiktas 2009 03 17

Tel. +48225048218

El. p. Ewa.Dahlig-Turek@ispan.pl

Danutė Kalavinskaitė (g. 1967). LMTA Muzikos teorijos katedros lektorė, doktorantė, bažnyčios vargonininkė. 1991 m. Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija) su pagyrimu baigė muzikologijos studijas, 1995 m. – vargonų bakalauro studijas. Mokslinių tyrimų sritys: Felikso Bajoro kūryba, šiuolaikinė religinė (liturginė) lietuvių kompozitorių kūryba, muzikos padėtis ir muzikavimo Katalikų Bažnyčioje sąlygos šandien, Bažnyčios ir visuomenės, religinių apeigų ir meno santykiai bei jų raida. Šiomis temomis skaitė pranešimų mokslinėse konferencijose, paskelbė straipsnių.

Straipsnis įteiktas 2009 05 01

Tel. +37067641970

El. p. dkalavinskaite@gmail.com

Indra Karklytė (g. 1984) – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos bakalaurė (2008, muzikologija). Publicistinių eksperimentų muzikos ir kino temomis autorė („Keli muzikos vegetarizmo aspektai“, „Miegantis sargybinis“, „Rimtasis [Bruce’as] Willis“ ir kt.). Domisi natūraliais mentalinius sugebėjimus skatinančiais būdais. Šiuo metu mokosi dainuoti ir studijuoja teisę Berlyne.

Straipsnis įteiktas 2009 03 02

Tel. +4915777297853

El. paštas indra.karklyte@gmail.com

Margarita Katunyan – muzikologijos daktarė, Maskvos konservatorijos profesorė, Rusijos valstybinio humanitarinių mokslų universiteto (Maskva) ir Kišiniovo muzikos, teatro ir plastinio meno akademijos (Moldova) kvietinė lektorė. Baigė Maskvos konservatoriją (1973). Jos publikacijų sąrašą sudaro beveik 200 leidinių. Šalies ir tarptautinių konferencijų bei simpoziumų (60) dalyvė Maskvoje, Berlyne, Vilniuje, Sietle, Kijeve ir t. t.

Tarptautinių mokslinių konferencijų organizatorė ir koordinatorė. Kelių tarptautinių mokslinių rinkinių („Naujoji sakralinė erdvė. Dvasinės tradicijos šiuolaikinės kultūros kontekste“ (2004); „Mitai. Muzika. Ritualai“ (2007); „Mocartas laikui bėgant“ (2009)) sudarytoja ir mokslinė redaktorė. Knygos „Edison Denisov. Paukščių giesmė“ autorė ir sudarytoja. Partitūra pianinui. Fonograma. Medžiaga. Interviu (2004). Monografinio rinkinio „Roman Ledeniov“ sudarytoja ir redaktorė (2007).

Tyrimų temos apima šias sritis: *basso continuo*, muzikos teorija ir kompozicija, muzikos formų istorija, tradicinės ir šiuolaikinės notacijų rūšys, šiuolaikinių kompozitorių darbai, etninė muzika, muzikos mitologija, struktūrinė antropologija, kultūrologija, muzikos sociologija, naujausios performanso formos naudojant žiniasklaidos priemones ir t. t.

Straipsnis įteiktas 2009 02 04

El. p. katunyanm@mail.ru

Stefanas Keymas (g. 1971) studijavo muzikologiją, istoriją, vokiečių kalbą ir literatūrą Mainco universitete, Paryžiuje ir Halėje; 1995 m. gavo muzikos magistro laipsnį Sorbonoje (Paryžius IV), baigiamojo darbo tema „La Sonate cyclique chez Vincent d’Indy“; 1997 m. – magistro laipsnis, 2001 m. – mokslų daktaro laipsnis Halės-Vitenbergo Martino Liuterio universitete, disertacijos tema „Farbe und Zeit. Untersuchungen zur musikalischen Struktur und Semantik von Olivier Messiaens *Saint François d’Assise*“ (Hildesheimas: Olms, 2002); nuo 2002 m. – Leipzigo universiteto Muzikologijos instituto mokslinis bendradarbis; 2008 m. – suteiktas habilituoto mokslų daktaro laipsnis, disertacijos tema „Symphonie-Kulturtransfer. Untersuchungen zum Studienaufenthalt polnischer Komponisten in Deutschland und zu ihrer Auseinandersetzung mit der symphonischen Tradition 1867–1918“ (spaudoje).

Kitos publikacijos: „Nationale Musik im 20. Jahrhundert“, išleista kartu su H. Loosu, Leipzigas: G. Schröder, 2004; „Krzysztof Penderecki. Musik im Kontext“, ten pat, 2006; daugiau kaip 30 mokslinių straipsnių apie prancūzų, vokiečių ir lenkų muzikos istoriją (C. P. E. Bachas, L. van Beethovenas, C. Franckas, G. F. Händelis, M. Karłowiczius, F. Lisztas, F. Mendelssohnas-Bartholdy, O. Messiaenas, I. Paderewskis, K. Pendereckis, R. Schumannas, R. Strausas, K. Szymanowskis ir kt.). Daugiausia S. Keymas tyrinėja stambių instrumentinių kūrinių formaliąją ir semantinę dramaturgiją.

Straipsnis įteiktas 2009 02 25
El. p. keym@rz.uni-leipzig.de

Laura Lukenskienė (g. 1973) – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos doktorantė. 1998 m. Baigė Vytauto Didžiojo universitetą, įgijo lietuvių etnologijos ir folkloristikos magistro laipsnį. Nuo 1996 m. Povilo Stulgos lietuvių tautinės muzikos instrumentų muziejuje dirbo tiriamąjį ir šviečiamąjį darbą. Skaitė pranešimus muzikologų ir muziejininkų konferencijose. Domėjimosi sritis – pietvakarių Lietuvos muzikinė kultūra.

Straipsnis įteiktas 2009 08 19
El. p. lauriuka@gmail.com

Vitalija Mockutė (g. 1985) – 2007 m. baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos muzikologijos bakalauro studijas. Bakalauro darbo tema – „Nedvylikos sistemų sklaida XX a.: mikrointervalinė lietuvių muzika“. Mokslinių interesų sritis: mikrointervalinių sistemų kaita, pritaikymas šiuolaikinėje lietuvių muzikoje. Publikavo muzikos kritikos straipsnių, recenzijų Lietuvos periodikoje.

Straipsnis įteiktas 2009 05 07
El. p. vitalijamock@yahoo.com

Eglė Šeduikytė-Korienė (g. 1971) – humanitarinių mokslų daktarė (LMTA, 2008), vargonininkė. Gimė muzikų šeimoje, vargonų meno tradicijas puoselėjusioje nuo XX a. pradžios. 1990 m. M. K. Čiurlionio menų mokykloje baigė fortepijono specialybę, 2001 m. – vargonų magistro studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, 2003 m. jai suteiktas meno licenciatų kvalifikacinis laipsnis. Dalyvavo vargonų meistriškumo kursuose Švedijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Lietuvoje. Koncertuoja, dalyvauja vargonų muzikos

festivaliuose, su VU Kamerinės muzikos ansambliu padarė įrašų Lietuvos radijui, nuo 2006 m. bendradarbiauja rengiant Jono Žuko vargonininkų konkursą, dirba Vilniaus universiteto Kultūros centre. Dalyvauja mokslinėse konferencijose, kasmet skelbia straipsnius mokslinėje spaudoje. Mokslinių interesų sritis – XIX a. antrosios pusės–XX a. pirmosios pusės Lietuvos vargonų menas, profesinis vargonininkų rengimas, pedagoginiai ir metodiniai principai, bažnytinio ir koncertinio vargonavimo specifika.

Straipsnis įteiktas 2009 10 10
Tel. +37068759362
El. p. egle.korys@gmail.com

Gaël Tissot (g. 1982) – 2002 m. pradėjo studijuoti muzikologiją Mirail universitete (Tulūza). Tuo pačiu metu konservatorijoje jis studijavo kompoziciją pas Bertrand'ą Dubedout ir fortepijoną pas François-Michelį Rignolį, įgijo harmonijos, kompozicijos ir fortepijono diplomą. 2007 m. – kompozicijos rezidentūros studijos Tarptautiniame muzikos tyrimų centre Nicoje ir 3 mėn. studijos Kalifornijos universitete Berklyje. Jo muzika atliekama Prancūzijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Vengrijoje ir kitur. Už kūrinių „Affleure“ G. Tissot buvo apdovanotas premija Tarptautiniame elektroakustinės muzikos konkurse („Concours international de musique et d'art sonore électroacoustique de Bourges“, Prancūzija). Tyrinėja elektroakustinę muziką, ypač K. Stockhauseno elektroninę muziką. Nuo 2006 m. – muzikologijos doktorantas. Specializuojasi François Bayle'io elektroakustinės muzikos ir jos sąryšio su vizualiniais menais srityje.

Straipsnis įteiktas 2009 02 02
Tel. +33 6 63 89 58 78
El. p. gael.tissot@laposte.net
www.gael-tissot.com

Irena Višnevska (g. 1978) – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Etnomuzikologijos katedros absolventė, tęsia studijas magistrantūroje. 2006–2007 m. studijavo Varšuvos F. Chopino muzikos akademijoje pagal *Socrates-Erasmus* programos stipendiją. Dalyvavo tarpdisciplininėse muzikologų konferencijose: CIM'07 Taline (Estija) ir CIM'08 Salonikuose (Graikija).

Straipsnis įteiktas 2009 03 03
Tel. +370864643637
El. p. irena_vishnevaska@yahoo.com

About the authors

Zita Abramavičiūtė (b. 1982) is a student of the Doctoral Degree of social sciences (educology) at Vilnius Pedagogical University, Institute of Social Communication. In 2009 she acquired a Master's Degree in Music, in 2007 a Bachelor's Degree in musicology at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. Currently her main field of scientific work focuses on music therapy. Since 2007 she has been a member of the Lithuanian Association of Music Therapy. She is interested in the history of music therapy, also in neurological music therapy, while researching its application in the case of epilepsy. Furthermore her scientific area of concerns implies various aspects of music psychology.

2009 02 26

E-mail zita.abramaviciute@gmail.com

Ewa Dahlig-Turek (b. 1958), University professor, Dr. Habil., deputy director for Research at the Institute of Arts, the Polish Academy of Sciences, Warsaw. She graduated from Warsaw University, the Institute of Musicology; since 1982 has been working for the Institute of Arts, the Polish Academy of Sciences. In 2007 she was habilitated in the humanities (musicology), the Polish Academy of Sciences. Recent publications (books): coauthor Bjørn Aksdal, Dan Lundberg, Rebecca Sager, *Glossing over rhythmic style and musical identity*. In the series: *Meddelanden från Svenskt Visarkiv 47*. Stockholm, 2005; *"Rytmy polskie" w muzyce XVI–XIX wieku. Studium morfologiczne* (Polish rhythms in the music of the 16th–19th C. A Morphological Study), ISPAN, Warszawa, 2006.

Her recent interests are focused on computerized analysis of rhythm, but former studies concerned musical instruments and traditional musicianship in a broad context. As a Polish partner in the EU co-funded project *DISMARC–DIScovering Music ARChives* (Programme: e-contentplus), she took part in pioneer initiatives striving to establish a pan-European system of electronic databases in the field of music recordings.

2009 03 17

Phone +48225048218

E-mail Ewa.Dahlig-Turek@ispan.pl

Danutė Kalavinskaitė (b. 1967) is a graduate from the Lithuanian State Conservatoire (now the Lithuanian Academy of Music and Theatre) with honours in musicology in 1991. She is a lecturer at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, the Department of Music Theory, a church organist, and is doing a PhD. In 1995, she completed her organ studies for a BA. Fields of research: works of Feliksas Bajoras, contemporary liturgical works of Lithuanian composers, situation of music and conditions of music making in the Catholic Church today, relationship between the Church and society, liturgical rituals and art, and development thereof. These topics are covered in the articles

published by the author and in her presentations made at scientific conferences.

2009 05 01

Phone +37067641970

E-mail dkalavinskaite@gmail.com

Indra Karklytė (b. 1984), has a BA from the Lithuanian Academy of Music and Theatre (2008, musicology). The author of publicistic experiments on music and cinema (*Some Aspects of Music Vegetarianism, The Sleeping Guard, Serious [Bruce] Willis*, etc.). Her interests cover natural methods facilitating the development of mental abilities. She is currently taking singing lessons and studying law in Berlin.

2009 03 02

Phone +4915777297853

E-mail indra.karklyte@gmail.com

Margarita Katunyan, Doctor of Musicology, professor at the Moscow Conservatoire. She has lectured as a guest teacher at the Russian State Humanities University (Moscow) and at the Academy of Music, Theatre and Plastic Arts in Chisinau (Moldova). She graduated from the Moscow Conservatoire (1973) and has about 200 publications to her credit. She has taken part in national and international conferences and symposiums (60) in Moscow, Berlin, Vilnius, Seattle, Kiev, etc.

Katunyan acts as an organizer and coordinator of international scientific conferences. She has compiled and worked as a scientific editor for several international scientific collections: *New Sacral Space. Spiritual Traditions in the Modern Cultural Context* (2004); *Myths. Music. Rituals* (2007); *Mozart in the Motion of Time* (2009). She is the author and editor of the book *Edison Denisov. The Birdsong*. Piano Score. Phonogram. Materials. Interview (2004); also a compiler and editor of the collection of monographs *Roman Lednyov* (2007).

Research interests include basso continuo, musical theory and composition, history of music forms, traditional and modern types of notation, works of contemporary composers, ethno-music, musical mythology, structural anthropology, culturology, musical sociology, the latest performing forms based on the use of multimedia, etc.

2009 02 04

E-mail katunyanm@mail.ru

Stefan Keym (b. 1971) studied musicology, history, German language and literature at the Universities of Mainz, Paris and Halle; 1995 Maîtrise de musique at Université de Paris IV (Sorbonne) with a dissertation *La Sonate cyclique chez Vincent d'Indy*; 1997 M.A., 2001, PhD at Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg with a dissertation *Farbe und Zeit. Untersuchungen zur musiktheatralen Struktur*

und Semantik von Olivier Messiaens ‚Saint François d’Assise‘ (Hildesheim: Olms, 2002); since 2002 Wissenschaftlicher Mitarbeiter at Leipzig University, Institute of Musicology; 2008 Habilitation with a dissertation *Symphonie-Kulturtransfer. Untersuchungen zum Studienaufenthalt polnischer Komponisten in Deutschland und zu ihrer Auseinandersetzung mit der symphonischen Tradition 1867–1918* (in print).

Other publications: *Nationale Musik im 20. Jahrhundert*, edited together with H. Loos, Leipzig: G. Schröder, 2004; *Krzysztof Penderecki. Musik im Kontext*, ibidem, 2006; more than 30 scientific articles on the history of French, German and Polish music (C. P. E. Bach, Beethoven, Franck, Händel, Karłowicz, Liszt, Mendelssohn-Bartholdy, Messiaen, Paderewski, Penderecki, Schumann, Strauss, Szymanowski et alii). Actually, Keym is working on formal and semantic dramaturgies of large instrumental works.

2009 02 25

E-mail keym@rz.uni-leipzig.de

Laura Lukenskiene (b. 1973) is a post-graduate student of the Lithuanian Academy of Music and Theatre. She has a MA in Lithuanian ethnology (Vytautas Magnus University, 1998). She has done investigative and educative work at the Povilas Stulga Museum of Lithuanian Folk Music Instruments since 1996; takes part in conferences of musicologists and museologists. The main field of interest is musical culture of south-western Lithuania.

2009 08 19

E-mail lauriuka@gmail.com

Vitalija Mockutė (b. 1985) completed her BA studies in musicology at the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 2007 with her thesis “Development of ‘Atwelve System’ in the 20th Century: Microinterval Lithuanian Music” (scientific supervisor Professor, PhD, Habil. Dr. Gražina Daunoravičienė). The object of her scientific interest is different microinterval systems and their use in the Lithuanian music of the 20th century.

2009 05 07

E-mail vitalijamock@yahoo.com

Eglė Šeduikytė-Korienė (b. 1971), a PhD in Humanities (2008), artistic director of the Centre for Culture, Vilnius University, an organist, was born into a family of musicians who have been cherishing the tradition of the art of the organ since the beginning of the 20th century. After finishing her piano studies at the M. K. Čiurlionis Arts School in 1990, she received her MA in organ at the Lithuanian Academy of Music and Theatre in 2001, while in 2003 she was granted a

Licentiate Degree in Arts. She has performed extensively, including her appearances in a number of organ music festivals, has participated in organ master classes in Sweden, Germany, the Netherlands and Lithuania, recorded for the Lithuanian Radio (together with the Chamber Music Ensemble of Vilnius University), and has released a CD. Since 2006 she has participated in organising the National Jonas Žukauskas Organ Competition. She has also made presentations at research conferences and contributed articles in the area of the art of the organ to academic publications. The principal area of her research is the art of the Lithuanian organ school at the 19th–the beginning of the 20th century.

2009 10 10

Phone +37068759362

E-mail egle.korys@gmail.com

Gaël Tissot (b. 1982) started musicology studies at university Le Mirail in Toulouse (France) in 2002. At the same time, he studied composition with Bertrand Dubedout and piano with François-Michel Rignol at the Conservatory where he earned diplomas in harmony, composition and piano. In 2007, he was in residence for composition at CIRM (International Music Research Center) in Nice, and for three months at the University of California at Berkeley. His music has been played in France, in the United States, Hungary and elsewhere. His piece *Affleure* was awarded at the *Concours international de musique et d’art sonore électroacoustiques de Bourges* (France). His research has been directed toward electroacoustic music, in particular the electronic music of Karlheinz Stockhausen, and since 2006, he has been a doctoral candidate in musicology. He studies more specifically the electroacoustic music of François Bayle and its relation to visual arts.

2009 02 02

Phone +33 6 63 89 58 78

E-mail gael.tissot@laposte.net

www.gael-tissot.com

Irena Vishnevskaja (b. 1978) is an MA student at the Ethnomusicology Department of the Lithuanian Academy of Music and Theatre in Vilnius. In 2006–2007, as part of the Socrates-Erasmus Program, she studied at the Fryderyk Chopin Academy of Music in Warsaw. She has also participated in conferences on interdisciplinary musicology: CIM’2007 in Tallinn (Estonia) and CIM’2008 Thessaloniki (Greece).

2009 03 03

Phone +370864643637

E-mail irena_vishnevskaja@yahoo.com

Atmintinė autoriams

Teikiamų publikuoti straipsnių reikalavimai, jų recenzavimo tvarka

Į žurnalą priimami tokios arba analogiškos struktūros moksliniai straipsniai: įvadas, tyrimų tikslas, objektas, metodas ir metodikos, gauti rezultatai, išvados arba apibendrinimas, nuorodos, naudotos literatūros sąrašas.

Prieš pagrindinį tekstą turi būti anotacija, kurioje nurodoma: tyrinėjimo objektas, metodas (metodikos), tikslas, išdėstomi tyrimo rezultatai. Po to išvardijami reikšminiai žodžiai. Anotacija turi būti pateikiama lietuvių ir anglų (vokiečių) kalbomis.

Straipsnio pabaigoje turi būti pateikiamos nuorodos ir literatūros sąrašas. Po literatūros sąrašo pateikiama santrauka. Jei straipsnis lietuvių kalba, santrauka rašoma anglų (vokiečių, prancūzų) kalba; užsienio kalba teikiamo straipsnio santrauka turi būti lietuvių kalba. Santraukos apimtis – 0,5–1 puslapis.

Straipsnio iliustracinė medžiaga (nuotraukos, grafikai, schemos, lentelės ir kt.) turi būti nespaltvota, geros kokybės ir tinkama reprodukuoti. Natų pavyzdžiai turi būti parengti kompiuteriu.

Straipsnius galima teikti lietuvių ir pagrindinėmis užsienio kalbomis. Apimtis neturėtų viršyti vieno spaudos lanko. Didesnės apimties straipsnio spausdinimo galimybė aptariama su vyriausiuoju redaktoriumi.

Straipsnio autorius atskirame lape lietuvių ir anglų (vokiečių, prancūzų) kalbomis turi pateikti trumpą savo mokslinę biografiją – nurodyti mokslinį laipsnį ir vardą, svarbiausius darbus, mokslinius interesus, darbovietę, pareigas ir adresą.

Redakcijai pagal nurodytus reikalavimus parengtą straipsnį autorius turi pateikti spausdintą ant balto tipinio A4 formato popieriaus (1 egz.) ir pridėti kompiuterinę laikmeną su straipsnio įrašu.

Pateiktą straipsnį recenzuoja du redakcinės kolegijos paskirti mokslininkai. Laikomasi nuostatos, kad kiekvienas straipsnis turi turėti dvi recenzijas – vidinę ir išorinę. Jeigu pateikto straipsnio problematika tarpdisciplininė, privaloma gretutinės mokslo srities ar krypties mokslininko rekomendacija.

Straipsnis spausdinamas gavus dviejų mokslininkų rekomendacijas.

Bibliografinių nuorodų sistemos reikalavimai

„Lietuvos muzikologijai“ teikiamuose straipsniuose turi būti laikomasi citavimo tvarkos ir bibliografinių nuorodų sąrašo sudarymo metodikos. Redaktorių kolegija vadovaujasi Osvaldo Janonio instrukcijomis, nurodytomis leidinyje *Bibliografinių nuorodų ir jų sąrašo sudarymo studijų bei mokslo darbuose metodika* (pagal Lietuvos standartus LST ISO 690 ir LST ISO 690-2). Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2005. ISBN 9986-19-775-9).

Nuorodose (išnašose) ir literatūros sąrašė bibliografiniai duomenys pateikiami originalo rašyba. Dokumentai kirilica nelotyninami (netransliteruojami). Kinų, japonų, arabų ir kitų kalbų šaltiniai nurodomi naudojantis atitinkamais transliteravimo standartais. Sulotyninti duomenys gali pakeisti vartotuosius originaliame dokumente arba papildyti – tuo atveju suskliausti laužtiniais skliaustais. Didžiųjų raidžių rašyba turi atitikti nurodomo dokumento kalboje susiklosčiusią praktiką. Pagrindinis nuorodos šaltinis išryškinamas kursyvu.

Tekstinės išnašos įterpiamos į straipsnio tekstą lenktiniuose skliaustuose arba teikiamos kaip pastaba nuorodose darbo gale. Į tekstą įterptose išnašose nurodomas cituojamo teksto autorius arba antraštė, išleidimo metai ir – jei reikia – puslapis, pavyzdžiui, (Čiurlionis 1973, 51). Kelių autorių leidinio nuoroda gali būti trumpinama nurodant pirmojo autoriaus pavardę ir prirašant „et al.“. Nuorodose teikiami bibliografiniai duomenys gali būti nurodomi dvejopai. Pirmuoju atveju, pavyzdžiui: Tekstas iš Mikalojaus Konstantino Čiurlionio laiškų Sofijai Kymantaitei-Čiurlionienei rinktinės leidinyje Čiurlionis, Mikalojus Konstantinas. *Laiškai Sofijai*. Parengė Vytautas Landsbergis. Vilnius: Vaga, 1973, p. 51. Antruoju atveju gali būti teikiama vien tik bibliografinė nuoroda laikantis citavimo tvarkos ir literatūros sąrašo sudarymo metodikos.

Literatūros sąrašas turi būti išdėstytas autorių arba antraščių abėcėlės tvarka. To paties autoriaus darbai rašomi išleidimo chronologine tvarka.

Bibliografinės nuorodos sudaromos laikantis šių reikalavimų:

- a) po autoriaus pavardės prieš vardą dedamas kablelis; po kiekvieno asmenvardžio dedamas kabliataškis;
- b) jei autorius nežinomas, nurodoma antraštė (pavadinimas);
- c) jei antraštės nėra, ji keičiama pirmaisiais žodžiais, reiškiančiais baigtinę mintį; po jų dedamas daugtaškis;
- d) toliau eina antraštė – straipsnio arba knygos pavadinimas (kursyvu) originalo kalba;
- e) prieš šaltinį, kuriame išspausdintas straipsnis, rašoma „In“ arba „Iš“; šaltinio antraštė išryškinama kursyvu.
- f) jei esama antraštės, t. y. antraštę paaiškinančių duomenų (informacija apie leidinio tipą, žanrą, paskirtį, rengėjus), jie teikiami po antraštės; prieš paantraštę dedamas dvitaškis;
- g) leidinio rengėjų (redaktorių, vertėjų ir pan.) nurodyti neprivalu, tačiau jie gali būti nurodomi po antraštės;
- h) būtini bibliografijos elementai yra išleidimo duomenys – originalo kalba rašomi duomenys: vieta, leidėjas, metai;
- i) po leidinio išleidimo vietos nuorodos dedamas dvitaškis (kai leidėjas nenurodomas, dedamas kablelis); po dvitaškio toliau rašomas leidėjas, esant keliems leidėjams – išryškintasis arba pirmasis leidėjas; po leidėjo įvardijimo dedamas kablelis;
- j) toliau nurodomi leidinio metai; esant tęstinių ar periodinių leidinių numerių, tomų ir pan. nuorodoms, po leidinio metų dedamas kablelis; nesant šių duomenų, po leidinio metų dedamas taškas, pavyzdžiui:
Landsbergis, Vytautas. *Geresnės muzikos troškimas*. Vilnius: Vaga, 1990. ISBN 5-415-00635-4.
Račiūnaitė-Vyčiniene, Daiva. Vienbalsumas šiaurės rytų Aukštaitijoje: vėlesnės monofoninės dainos. Iš *Lietuvos muzikologija*. Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2005, t. 6, p. 150–160.
- k) toliau nurodomi leidinio dalies (pvz., straipsnio) puslapiai, pavyzdžiui:
Kramer, Lawrence. Perspektyvos: postmodernizmas ir muzikologija. Iš Goštautienė, Rūta (sud.). *Muzika kaip kultūros tekstas*. Vilnius: Apostrofa, 2007, p. 124–160.
- l) toliau įrašomas knyga, daugiatomis arba serialinius leidinius identifikuojantis standartinis numeris – ISBN, ISMN ar ISSN; po jų nuorodos dedamas taškas; standartinis numeris neprivalomas nurodant knygų, daugiatomių arba serialinių leidinių dalis (straipsnius ir pan.);
- m) cituojant arba nurodant elektroninius dokumentus, būtina nurodyti leidinio autorių, antraštę, elektroninį adresą ir elektroninio leidinio žiūrėjimo datą, pavyzdžiui:
Paulauskis, Linas. Bronius Kutavičius: jeigu nėra paslapties – nėra ir muzikos. Iš *Lietuvos muzikos link* [interaktyvus]. 2005–2006, Nr. 11 [žiūrėta 2007 m. lapkričio 5 d.]. Prieiga per internetą: <<http://www.mx1.lt/lt/classical/info/251>>.